

ARBEJDSGRUPPENS MEDLEMMER

TERKEL ANDERSEN, formand, Kontaktudvalget til det frivillige sociale arbejde
 PREBEN BRANDT, formand, Projekt UDENFOR
 LOTTE BUNDSGAARD, by- og boligminister
 BENTE DJØRUP, formand, Landsforeningen SIND
 SØREN ERIKSEN, amtsborgmester, Amtsrådsforeningen
 KAI HOLM, formand, Danmarks Idræts-Forbund
 RASMUS HYLLEBERG, formand, Dansk Ungdoms Fællesråd
 HOLGER KALLEHAUGE, formand, Landsforeningen for Polio-, Trafik- og Ulykkeskadede
 HENRIK DAM KRISTENSEN, socialminister
 STIG LANGVAD, formand, De Samvirkende Invalideorganisationer
 TORBEN LARSEN, kampagneleder, Kirkens Korshær
 LEIF MIKKELSEN, formand, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger
 EVA MØLLER, formand, Dansk Folkeoplysnings Samråd
 ELSEBETH GERNER NIELSEN, kulturminister
 KARIN THOMSEN, direktør, Boligselskabernes Landsforening
 IVAR NØRGAARD, formand, Ældremobiliseringen
 FREDDY KARUP PEDERSEN, præsident, Dansk Røde Kors
 HELGE BIRCH PEDERSEN, formand, Amatørernes Kunst & Kultur Samråd
 ARNE ROLIGHED, sundhedsminister
 INGA SKJÆRRIS, byrådsmedlem, Kommunernes Landsforening
 ANNE THOMASSEN, formand, Kræftens Bekæmpelse
 MARGRETHE VESTAGER, undervisningsminister

Charter

for samspil mellem det frivillige
 Danmark / Foreningsdanmark
 og det offentlige

Forsidefoto: Mikkel Østergaard/BAM · Begsidefoto: David Trood/BAM · Design: KPTO · Tryk: Phoenix-trykkeriet A/S · Tryksagen er Svanemærket og kan genbruges. Licensnr. 541.006.

Charteret...

Udviklingen af det danske demokrati og det danske velfærdssamfund bygger på et enestående og aktivt samspil mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige. Det er historien om, hvordan bønder, husmænd, arbejdere og andre bidrog til at opbygge Danmark. Det frivillige Danmark/Foreningsdanmark er frivillige sociale organisationer, idrætsforeninger, kulturelle og kirkelige organisationer, oplysningsforbund, ungdomsforeninger, handicaporganisationer, patientforeninger, beboerforeninger, græsrodsorganisationer, internationale NGO'er og mange flere.

Det frivillige Danmark er mangfoldigt og strækker sig fra uformelle netværksorganiseringer til, hvad der ofte betegnes som Foreningsdanmark, dvs. foreninger og organisationer med formaliserede politiske beslutningssystemer.

For at styrke og udvikle samspillet mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige er repræsentanter for parterne enige om at udarbejde et charter med grundlæggende værdier og rammer for dette samspil.

FORMÅLET ER

- at give den enkelte borger de bedst tænkelige rammer for at være en aktiv del af forpligtende fællesskaber og styrke samfundets sammenhængskraft
- at bidrage til respekten for det frivillige Danmarks/Foreningsdanmarks mangfoldighed af formål og organisationsformer
- at styrke og udvikle samspillet mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige med respekt for forskellighederne
- at fastholde og udvikle det frivillige Danmarks/Foreningsdanmarks bidrag til samfundets udvikling, fællesskabernes velfærd og den enkeltes livskvalitet
- at synliggøre og fremme den frivillige indsats.

GRUNDLAGET FOR DEN FRIVILLIGE INDSATS

Foreningernes og organisationernes selvstændighed er et fundamentalt vilkår for det frivillige Danmark/Foreningsdanmark. Det er medlemmerne og deltagerne, som via deres demokratiske rettigheder tager beslutninger om foreningernes og organisationernes virke.

Den grundlovssikrede foreningsfrihed er således en vigtig forudsætning for Foreningsdanmark.

Det frivillige Danmark/Foreningsdanmark udgøres af selvvalgte fællesskaber i al deres mangfoldighed.

Den enkeltes engagement, ansvar og aktive deltagelse i samfundet og dets fællesskaber danner grundlag for den frivillige indsats.

VÆRDIEN AF DEN FRIVILLIGE INDSATS

Den frivillige indsats tager udgangspunkt i menneskers ønske om at skabe aktiviteter og påvirke samfundsudviklingen på lokalt, nationalt og internationalt plan.

Det frivillige Danmark/Foreningsdanmark er en engageret og kritisk med- og modspiller til det offentlige. Det bidrager til livskvalitet og velfærd for den enkelte, de mange og samfundet. Det frivillige Danmark/Foreningsdanmark kan vise det offentlige nye veje og bidrage til samfundsudviklingen.

Det frivillige Danmark/Foreningsdanmark fremmer, at mennesker med forskellige forudsætninger mødes i forpligtende fællesskaber og aktiviteter.

Det frivillige Danmark/Foreningsdanmark fremmer interessen for det fælles og er af afgørende betydning for et levende demokrati. Det bidrager til udvikling af afgørende kompetencer i forhold til demokratisk forståelse, meningsdannelse, samarbejde, ledelse og organisering.

SAMSPILLET MELLEM DET OFFENTLIGE OG DET FRIVILLIGE DANMARK

Samspillet skal baseres på tillid og respekt for hinandens opgaver og roller. De frivillige organisationers ret til selv at vælge og prioritere deres opgaver skal respekteres.

Der er brug for en omfattende og alsidig frivillig indsats; men den skal ikke erstatte den offentlige indsats.

Foreninger og organisationer, der modtager offentlig støtte, bør have beskrevet værdier, mål og rammer for deres arbejde. Beskrivelsen udarbejdes af dem selv uden offentlig indblanding.

Medvirken til samfundsudviklingen

Det frivillige Danmark/Foreningsdanmarks bidrag til samfundsudviklingen tager udgangspunkt i det enkelte menneske, som inspireres og udvikles til sammen med andre at tage ansvar for sig selv og sine medmennesker.

Velfærdssamfundet udvikles i fællesskab bl.a. gennem vidensdeling og dialog på alle niveauer. Derved forbedres grundlaget for nye initiativer – herunder lovgivningen.

Der bør fortsat skabes muligheder for, at frivillige organisationer kan udvikle og afprøve nye løsninger på samfundsproblemer, for eksempel ved at eksperimentere med nye partnerskaber mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige.

Viden og erfaringer fra det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og fra samspillet med det offentlige bør i højere grad indsamles, videreformidles og eventuelt gøres til genstand for forskning.

Lovgivning og ressourcer

Det offentlige kan ikke sikre, at Danmark har en bred og aktiv vifte af foreninger og andre frivillige organiseringer – det kan kun de frivillige selv. Men det offentlige har en forpligtelse til at medvirke til, at det ikke gøres unødigt besværligt at udføre en frivillig indsats.

Derfor skal kommende love m.v. vurderes i forhold til deres konsekvenser for den frivillige indsats, således at de ikke får utilsigtede virkninger.

Det offentlige anerkender og støtter den frivillige indsats. Den offentlige støtte skal give vide rammer for det frivillige virke, livet i foreningerne og organisationerne – herunder muligheder for uddannelse, udvikling og forskning, der styrker kvaliteten i arbejdet.

Grundprincippet er, at de almindelige offentlige tilskud gives, så de frivillige organisationers selvbestemmelse ikke anfægtes.

Det offentlige kan afsætte midler til styrkelse og iværksættelse af fælles initiativer mellem det offentlige og de frivillige organisationer eller målrettede midler mod særlige opgaver, som det frivillige Danmark/Foreningsdanmark kan påtage sig at løse.

Det er hensigtsmæssigt, at møder i offentligt iværksatte udvalg m.v. tilrettelægges, så de ikke forhindrer frivillige i at deltage af økonomiske, arbejdsmæssige eller organisatoriske grunde.

FORTSAT DIALOG

Arbejdsgruppen bag charteret og regeringen opfordrer til, at charteret benyttes som udgangspunkt for fortsat dialog om værdier, rammer og konkrete muligheder for samspil mellem det frivillige Danmark/Foreningsdanmark og det offentlige på alle niveauer i samfundet.